

Ymateb i Ymgynghoriad / Consultation Response

Enw / Name:	Meilyr Rowlands
Rôl / Role:	Prif Arolygydd Ei Mawrhydi dros Addysg a Hyfforddiant yng Nghymru
E-bost / Email:	prif-arolygydd@estyn.llyw.cymru
Rhif Ffôn / Tel No:	02920 446 446
Dyddiad / Date:	7 Chwefror 2020
Pwnc / Subject:	Ymgynghoriad ar y Bil Archwilio Cyhoeddus (Diwygio) (Cymru) Drafft

Gwybodaeth gefndir am Estyn

Estyn yw Swyddfa Arolygiaeth Ei Mawrhydi dros Addysg a Hyfforddiant yng Nghymru. Fel corff y Goron, mae Estyn yn annibynnol ar Lywodraeth Cymru.

Prif nod Estyn yw codi safonau a gwella ansawdd addysg a hyfforddiant yng Nghymru. Caiff hyn ei nodi yn Neddf Dysgu a Sgiliau 2000 a Deddf Addysg 2005 yn bennaf. Wrth gyflawni ei swyddogaethau, mae'n rhaid i Estyn ystyried:

- Ansawdd addysg a hyfforddiant yng Nghymru;
- Y graddau y mae addysg a hyfforddiant yn bodloni anghenion dysgwyr;
- Y safonau addysgol a gyflawnir gan ddarparwyr addysg a hyfforddiant yng Nghymru;
- Ansawdd arweinyddiaeth a rheolaeth y darparwyr addysg a hyfforddiant hynny;
- Datblygiad ysbrydol, moesol, cymdeithasol a diwylliannol dysgwyr; a'r
- Cyfraniad a wneir at les dysgwyr.

Mae cylch gwaith Estyn yn cynnwys (ond nid yn unig) meithrinfeydd a lleoliadau nas cynhelir, ysgolion cynradd, ysgolion uwchradd, ysgolion annibynnol, unedau cyfeirio disgyblion, addysg bellach, dysgu oedolion yn y gymuned, gwasanaethau addysg llywodraeth leol, dysgu yn y gwaith, ac addysg a hyfforddiant athrawon.

Gall Estyn roi cyngor i'r Cynulliad ar unrhyw fater sy'n gysylltiedig ag addysg a hyfforddiant yng Nghymru. Er mwyn cyflawni rhagoriaeth i ddysgwyr, mae Estyn wedi pennu tri amcan strategol:

- Darparu atebolrwydd i ddefnyddwyr gwasanaeth ar ansawdd a safonau addysg a hyfforddiant yng Nghymru;
- Llywio datblygiad polisi cenedlaethol gan Lywodraeth Cymru;
- Meithrin gallu i wella'r system addysg a hyfforddiant yng Nghymru.

Nid yw'r ymateb hwn yn gyfrinachol.

Cwestiwn 1

Cytuno

Cwestiwn 2

Cytuno

Rydym ni'n cefnogi newid a nodwyd gan y darparwr gwasanaeth sydd â'r potensial i wella effeithlonrwydd a helpu osgoi cynnydd yng nghyfraddau ffioedd, yn enwedig mewn cyfnod o gyfyngiadau yng nghyllidebau gwasanaethau cyhoeddus. O fewn fframwaith ffioedd, wedi'i seilio ar adfer costau, mae angen craffu'n briodol i roi sicrwydd fod y darparwr gwasanaeth yn gweithredu'n effeithlon ac yn effeithiol.

Mae disgwyliad y bydd sail y ffioedd (amcangyfrif o weithgareddau a chyfraddau archwilio yn berthnasol) yn parhau i fod yn dryloyw ac yn agored i her resymol.

Cwestiwn 3

Cytuno

Bydd rheolaeth bwrdd dros lefel gwaith y cytundeb yn bwysig i sicrhau bod buddion gwaith o'r fath, e.e. datblygu'r sefydliad a datblygu staff, yn cael eu nodi'n glir ac nad yw gwaith o'r fath yn peryglu gweithgareddau craidd a chyfrifoldebau statudol.

Cwestiwn 4

Cytuno

Cwestiwn 5

Ddim yn cytuno. Mae'n ymddangos bod y cydbwysedd o ran aelodaeth yn briodol, ond mae achos ar gyfer hyblygrwydd ynghylch gofynion cworwm.

Cwestiwn 6

Cytuno. Mae'r dull hwn yn ymddangos yn un pragmataidd.

Cwestiwn 7

Cytuno. Mae'r dull hwn yn ymddangos yn un pragmataidd.

Cwestiwn 8

Cytuno. Mae'r dystiolaeth ar ddiddordeb yn yr adroddiad interim yn awgrymu bod hwn yn faich diangen ac yn gost y gellir ei hosgoi i'r pwrs cyhoeddus.

Cwestiwn 9

Cytuno. Mae hyn yn dileu'r rhwymedigaeth ond yn cynnig opsiwn ar gyfer llunio adroddiad interim.

Cwestiwn 10

Cytuno. Mae'n osgoi dyblygu.

Cwestiwn 11

Cytuno.

Cwestiwn 12

Cytuno. Mae'n annhebygol yr eir y tu hwnt i'r terfyn amser presennol o bedwar mis mewn llawer o achosion, ac mewn achosion o'r fath, rhoddir esboniad.

Cwestiwn 13

Cytuno.

Cwestiwn 14

Cytuno. Mae'n lleihau cymhlethdod, a dylai fod yn broses fwy effeithlon.

Cwestiwn 15

Cytuno

Cwestiwn 16

Cytuno. Mae'r trefniant hwn yn darparu hyblygrwydd i gadw gwybodaeth ac arbenigedd a gall helpu cynnal sefydlogrwydd y bwrdd.

Cwestiwn 17

Cytuno.

Cwestiwn 18

Cytuno. Mae'n cefnogi annibyniaeth y sefydliad.

Cwestiwn 19

Cytuno. Mae'n briodol i ddarparu mwy o hyblygrwydd.

Cwestiwn 20

Cytuno. Mae'n briodol i ddarparu mwy o hyblygrwydd.

Cwestiwn 21

Cytuno.

Cwestiwn 22

Cytuno.

Cwestiwn 23

Cytuno.

Cwestiwn 24

Na. Rydym ni'n cyd-fynd â barn y Pwyllgor Cyllid y byddai hyn yn golygu bod darn sylweddol o waith yn angenrheidiol. Rydym yn awgrymu y dylai Archwilydd Cyffredinol Cymru barhau â'r arfer i roi barn reoleiddio, er nad oes unrhyw ddarpariaethau eglur mewn statud, ac mae'n annog pob sefydliad yng Nghymru sy'n derbyn cyllid cyhoeddus i gymryd rhan yn y Fenter Dwyll Genedlaethol.

Cwestiwn 25

Ni ragwelir y bydd unrhyw oblygiadau ariannol, ond byddai gostyngiad yn ein ffi archwilio flynyddol yn cael ei groesawu'n fawr.

Cwestiwn 26

Na.